Žatevný výjazd 2019

Žatva na Slovensku odštartovala v 26-tom kalendárnom týždni. Dodnes kombajny vyslali do polí poľnohospodári najmä na dvoch najväčších nížinách Slovenska. Obilie tak zbierajú od juhozápadu, juhu a východu Slovenska a postupne sa pridávajú oblasti stredného Slovenska. Sever má zatiaľ žatvu s prívlastkom zelená.

Stav žatevných prác si 9. júla prišla osobne pozrieť aj podpredsedníčka vlády SR a ministerka pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR Gabriela Matečná. Žatevný výjazd zorganizovala Slovenská poľnohospodárska a potravinárska komora a Regionálna poľnohospodárska a potravinárska komora v Trnave a tento rok vybrala za miesto podujatia PD Hlohovec. Zámerne. PD Hlohovec má totiž čo ponúknuť. Podnik hospodári na pôde o výmere cca. 4500 ha. Približne 80% pôdy má svahovitý charakter. Práve tento aspekt chcel predseda družstva Anton Cebo ukázať zámerne počas žatevného výjazdu.

Priemer

Situácia nie je už taká, ako sme očakávali, zhodnotil predseda RPPK Trnava Oliver Šiatkovský. *„Repky dosahujú polovičné úrody, z ktorých zobral najmä suchý apríl. Hoci v máji pršalo, jún bol suchý a horúci, čo zanechalo vplyv na úrode obilnín. Musím povedať, že v našom regióne až také ružové okuliare v súvislosti s množstvom a kvalitou tohtoročnej úrody nemáme“,* dodal O. Šiatkovský.

V PD Hlohovec sú v dvoch tretinách žatvy. Výsledky sú slabšie, ako pôvodne očakávali. *„Repka nám dala v priemere 2,7 až 2,8 t/ha. Nízka úroda je pri pšenici tvrdej, kde máme okolo 3,5 t/ha, mäkké pšenice sú na tom o niečo lepšie – 4,5 tony. Po máji aj porasty vyzerali nádejne, ale príroda je príroda*

a už teraz vieme povedať, že žatva bude u nás podpriemerná. Sladovnícky jačmeň zasiaty na jeseň dal slušnú úrodu 5,5 t/ha a teší nás aj jeho kvalita. Ale jačmeň zasiaty na jar kvalitou nevyhovuje a bude len na kŕmne účely. Odhadujeme straty približne 450-500 tisíc eur“, naznačil finančný výsledok predseda družstva Anton Cebo.

Nutné zmeny v hospodárení

Príznačný pre tohtoročnú žatvu je fakt, že Slovensko opäť zvýšilo výmeru obilnín. Podľa Gabriely Matečnej sa poľnohospodári na jednej strane správajú logicky, aby so ziskom predali čo najviac úrody. Na druhej strane ich však vyzýva na väčšiu zodpovednosť pred klimatickými zmenami a pestovanie plodín, ktoré sú viac odolné suchu: *„Veľké lány si žiadajú na určitých miestach prerušenie svahu, aby voda lepšie vsakovala. V pôde máme málo organickej hmoty pre nedostatok dobytka. Posledný negatívny trend, ktorý pozorujem u poľnohospodárov, je nízky obsah vápnika v pôde. V minulosti sa dával do pôdy vápnik, toto poľnohospodári dnes málo robia. Kombinácia vápnenia, organickej hmoty v pôde a lepšieho využívania pomerov hospodárenia na pôde by vylepšilo hospodárenie s vodou“,* uviedla ministerka počas žatevného výjazdu.

Zmena hospodárenia by prispela nielen k vyšším úrodám, ale automaticky by pomohla aj pôde samotnej, ktorej kvalita sa rokmi zhoršuje.

Podľa predsedu SPPK Emila Macha sú poľnohospodári pripravení odstrániť uvedené nedostatky. *„Potrebujeme však k tomu aj podporu tak, ako sa to robí v západných krajinách. Lebo ak pôsobí poľnohospodár na jednotnom trhu, musí mať aj rovnaké podmienky. Tým však nehovorím, že aj na našej strane nie je niekedy chyba“*, pripustil kritiku do vlastných radov E. Macho.

Deformácie

Slovensko vypestuje v priemere okolo 1,7 mil. ton pšenice. Spotrebuje 600 tisíc ton a vyvezie skoro 1,1 ton. Cena pšenice na konečný výrobok v obchode má minimálny vplyv. Na nárast cien pôsobia najmä sociálne balíčky prijímané štátom /príplatky za prácu v noci a cez víkend/, nárast minimálnej mzdy a zvyšovanie energií.

Boľačkou pre tento výrobný sektor je aj dovoz pekárenských výrobkov, najmä mrazeného pečiva. Pri

porovnaní rokov 2017 a 2018 sme zaznamenali viac ako 14tisíc ton medziročného nárastu dovozov dopekaného pečiva.

Hlohovčania príkladom

Počas žatevného výjazdu si vedenie ministerstva, poľnohospodári a novinári mohli prezrieť výsledky aj ďalšej činnosti hlohoveckého družstva, ktoré je známe svojou bohatou diverzifikáciou svojej činnosti. Rastlinnú výrobu charakterizuje okrem pestovania obilnín a repky aj cukrová repa, 250 ha

makových polí, ale región zdobia aj terasovité vinohrady, na ktorých Hlohovčania pestujú viaceré odrody bieleho a červeného vína.

Počas žatevného výjazdu sa diskutovalo aj o problematike enormných dovozov zahraničných lacných vín, ktoré niektoré firmy zámerne vydávajú za slovenský produkt. Podľa ministerky pôdohospodárstva sa s obdobným klamaním zákazníka a štátu dobre vysporiadali v susednej Českej republike, ktorá zakúpila nukleárny spektrofotometer. Majú ho v Brne a vie rozoznať geografický pôvod hrozna, obsah pridaných látok vo víne, cukru a vody.

V rámci živočíšnej výroby sa v PD Hlohovec venujú výkrmu ošípaných a chovu dojníc, na čo je naviazaná aj bioplynová stanica.

Družstvo pracuje spôsobom „z poľa na stôl“. Má vlastný bitúnok, výrobu mäkkých mäsových výrokov, ktoré následne predáva vo vlastnej predajni. Chutné mäsové výrobky miestni vyhľadávajú. Hoci majú o niečo vyššiu cenu ako bežne predávané v supermarketoch, ľudia si začínajú viac uvedomovať známe – za kvalitu sa platí.

PD Hlohovec zamestnáva 200 ľudí. Svojich zamestnancov motivuje do práce aj špecifickým benefitom – poukážkami na nákup podnikových mäsových výrobkov.

Sociálna politika

Ručná práca je príznačná aj pre ďalší segment podniku – strojárenskú výrobu. PD Hlohovec patrí medzi posledných mohykánov spomedzi poľnohospodárskych podnikov, ktoré ešte prevádzkujú výrobu strojov. V minulosti to pritom bolo pomaly pravidlo.

V Hlohovci vsadili konkrétne na sejačky. Robia ich na vývoz a väčší záber na zahraničných trhoch je podmienený aj intenzívnejšou propagáciou, čo je však otázkou peňazí.

Žatevný monitoring

Slovenská poľnohospodárska a potravinárska komora pokračuje aj v ďalších dňoch s mapovaním žatevných prác prostredníctvom žatevného monitoringu. Zozbierané informácie z regiónov od všetkých regionálnych poľnohospodárskych a potravinárskych komôr budú následne slúžiť na

ucelený pohľad na stav a výsledky tohtoročnej žatvy. Konečné výsledky plánuje SPPK vyhodnotiť na konci leta.

Foto: Jana Holéciová